

UD.4 – A BIOSFERA

BIOLOXÍA E XEOLOXÍA – 1º ESO

LEMBRAS POR QUE A TERRA É O ÚNICO PLANETA DO SISTEMA SOLAR QUE CONTÉN VIDA?

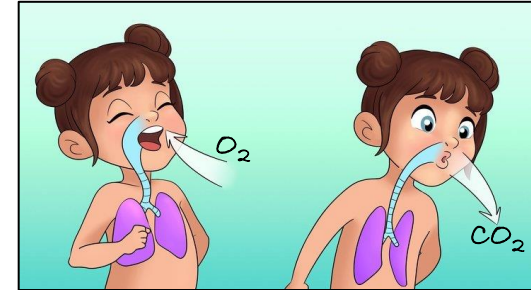
FUNCIÓN PROTECTORA

Protexe das radiacións solares e reduce o impacto dos meteoritos

FUNCIÓN TERMOREGULADORA

Conserva o calor e axuda a distribuír a enerxía solar

Conten os gases necesarios para a vida: **(osíxeno e dióxido de carbono)**

AUGA - SOPORTE DA VIDA

Os seres vivos xurdiron na auga e esta substancia é o seu compoñente maioritario

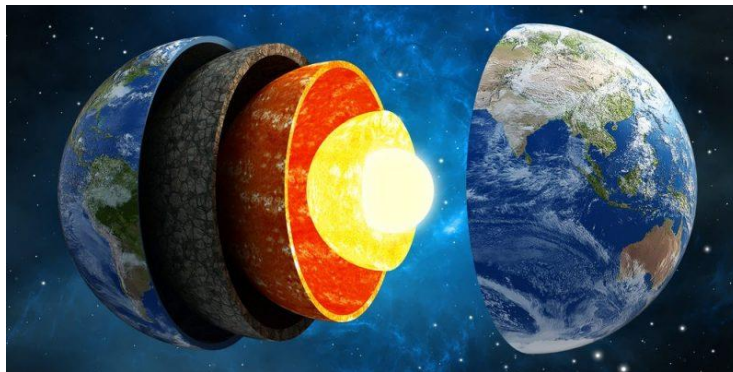
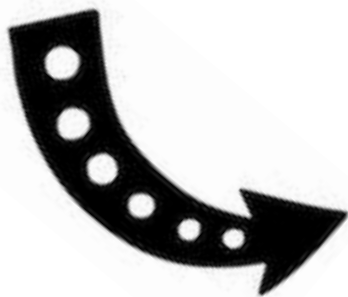
AUGA - FUNCIÓNS VITAIS

Os seres vivos necesitan da auga para realizar as súas funcións vitais

A COMBINACIÓN DA

HIDROSFERA

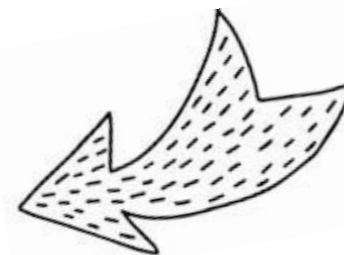
XEOSFERA

BIOSFERA

ATMOSFERA

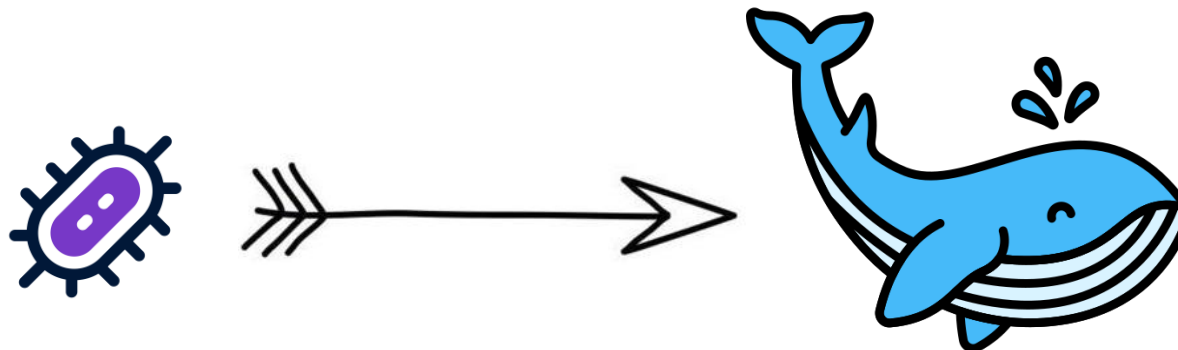
A BIOSFERA

Porción do noso planeta constituída por **todos os seres vivos** que habitan nel. Localízase entre a zona inferior da atmosfera, a hidrosfera e a zona superficial da xeosfera.

Os seres vivos interaccionan entre eles e coas outras capas da Terra, **adaptándose** aos distintos ambientes.

Existen áreas do planeta formadas por unha **gran variedade** de especies (selva tropical).

Os seres vivos presentan unha **gran diversidade** de formas e tamaños: dende unha bacteria a unha balea.

**TRANSBORDADOR
ESPACIAL**

REDWOOD

SEQUOIA

PERSOA

**BALEA
AZUL**

ESTATUA DA LIBERDADE

BRACHIOSAURIUS

SERES INERTES E SERES VIVOS

SERES INERTES

Constituídos por **materia inorgánica**

Os elementos químicos máis abundantes deste tipo de materia na Terra son: Osíxeno (O), Silicio (Si), Aluminio (Al) e ferro (Fe)

Permanecen estables co paso do tempo

ASÍ SOMOS OS SERES VIVOS

Composición química similar

Estamos formados por células

Realizamos as 3 funciones vitais

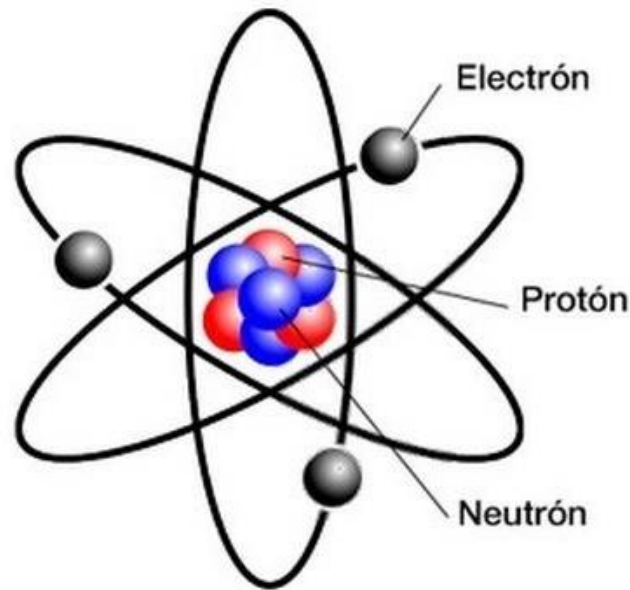
Composición química similar

Os seres vivos estamos formados por materia orgánica e materia inorgánica

Materia inorgánica: como a auga ou sales minerais

Materia orgánica: compostos orgánicos formados principalmente por catro elementos químicos: Carbono (C), Hidróxeno (H), osíxeno (O) e Nitróxeno (N)

Toda a materia, incluidos os seres vivos **está composta por distintos átomos**.

Un átomo é a partícula máis pequena que pode existir libre conservando as propiedades físico-químicas características deste elemento e que é capaz de intervenir en reaccións químicas. Os elementos da táboa periódica están formados por un átomo

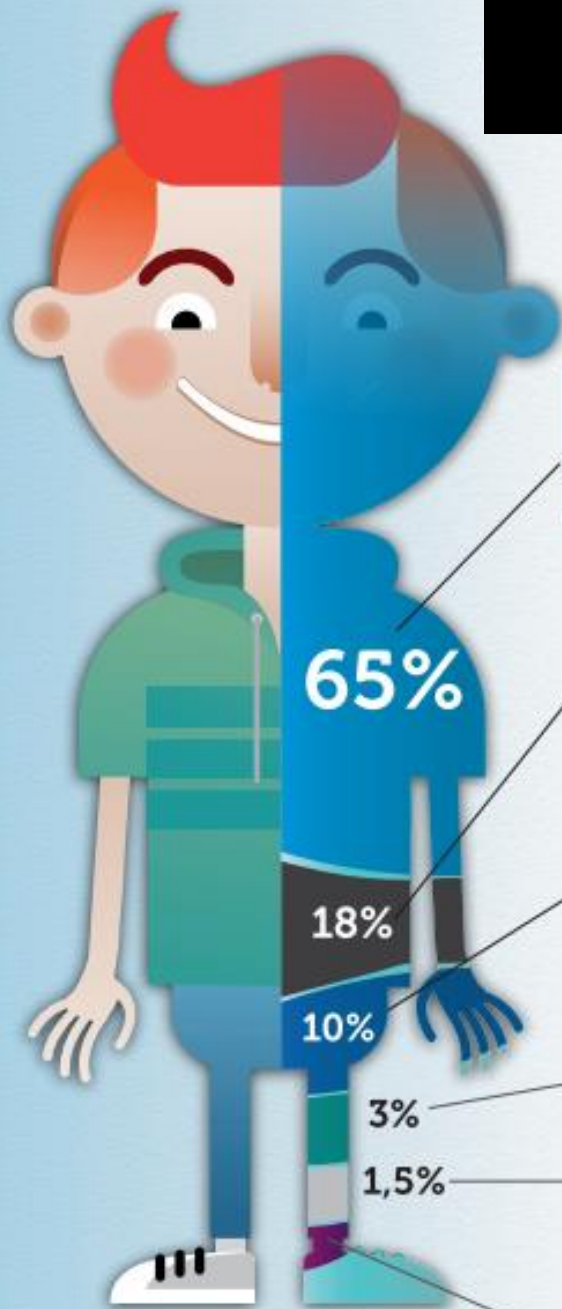
TÁBOA PERIÓDICA DOS ELEMENTOS QUÍMICOS

1 H Hidrógeno																	2 He Helio
3 Li Litio	4 Be Berílio											5 B Boro	6 C Carbono	7 N Nitrógeno	8 O Oxigênio	9 F Flúor	10 Ne Neón
11 Na Sódio	12 Mg Magnésio											13 Al Alumínio	14 Si Silício	15 P Fósforo	16 S Azufre	17 Cl Cloro	18 Ar Argón
19 K Potasio	20 Ca Calcio	21 Sc Escandio	22 Ti Titânio	23 V Vanádio	24 Cr Cromo	25 Mn Manganês	26 Fe Ferro	27 Co Cobalto	28 Ni Níquel	29 Cu Cobre	30 Zn Zinco	31 Ga Gálio	32 Ge Germanio	33 As Arsênico	34 Se Selênio	35 Br Bromo	36 Kr Kriptón
37 Rb Rubídio	38 Sr Estrôncio	39 Y Ítrio	40 Zr Zircônio	41 Nb Níbio	42 Mo Molibdênio	43 Tc Técnetio	44 Ru Rutênio	45 Rh Rodio	46 Pd Paládio	47 Ag Prata	48 Cd Cádmio	49 In Índio	50 Sn Estanho	51 Sb Antimônio	52 Te Telúrio	53 I Iodo	54 Xe Xenônio
55 Cs Césio	56 Ba Bário	57-71 La-Lu Lantanídeos	72 Hf Hafnio	73 Ta Tântalo	74 W Wolfrâmio	75 Re Rênio	76 Os Osmio	77 Ir Iridio	78 Pt Platina	79 Au Ouro	80 Hg Mercúrio	81 Tl Talho	82 Pb Chumbo	83 Bi Bismuto	84 Po Polônio	85 At Astató	86 Rn Radônio
87 Fr Francio	88 Ra Rádio	89-103 Ac-Lr Actínidos	104 Rf Rutherfordio	105 Db Dubnio	106 Sg Seabórgio	107 Bh Bohrio	108 Hs Hásio	109 Mt Meitnerio	110 Ds Darmstádio	111 Rg Roentgenio	112 Cn Copernício	113 Nh Nhônio	114 Fl Fleróvio	115 Mc Moscóvio	116 Lv Livermório	117 Ts Teneso	118 Og Oganesón

57 La Lantano	58 Ce Cério	59 Pr Praseodímio	60 Nd Neodímio	61 Pm Prometio	62 Sm Samarí	63 Eu Europio	64 Gd Gadolínio	65 Tb Terbio	66 Dy Disprósio	67 Ho Holmí	68 Er Erbio	69 Tm Tulio	70 Yb Íterbio	71 Lu Lutécio
89 Ac Actínio	90 Th Tório	91 Pa Protactínio	92 U Urânio	93 Np Neptúnio	94 Pu Plutónio	95 Am Americio	96 Cm Cúrio	97 Bk Berkelio	98 Cf Califórnia	99 Es Einsteinio	100 Fm Fermio	101 Md Mendelevio	102 No Nobelio	103 Lr Lawrencio

Metales					Metaloides	No Metales		
Alcalinos	Alcalinotérreos	Metales de Transición / Bloque D	Lantanídeos	Otros Metales		Otros No Metales	Halógenos	Gases Nobles
			Actínidos					

DE QUE ESTÁS FEITO?

A QUÍMICA DA VIDA

BIOELEMENTOS PRIMARIOS

Son imprescindibles para a vida porque sen eles non poderían formarse as moléculas que compoñen a materia viva. O máis importante de todos é o carbono, o "esqueleto" de tódolas moléculas esenciais, chamadas moléculas orgánicas

BIOELEMENTOS SECUNDARIOS

Son elementos presentes en menor cantidade, desempeñan funcións diversas pero esenciais, como a formación dos osos ou a transmisión dos impulsos nerviosos

OLIGOELEMENTOS

Están en cantidades pequenísimas, pero son necesarios para o desenvolvemento e correcto funcionamento dos organismos vivos

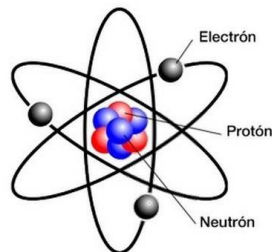

* Pesos aproximados calculados sobre un niño de unos 40 kg de peso.

Composición
química similar

Átomos

Carbono

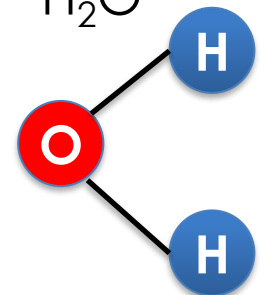
Hidrógeno

Nitróxeno

Osíxeno

H₂O

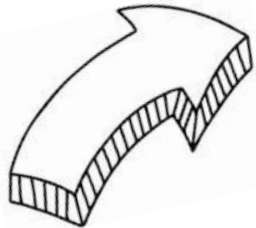
Seres vivos

Moléculas

Biomoléculas

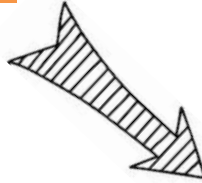
BIOMOLÉCULAS

Auga

Inorgánicas

Poden estar na materia non viva

Sales minerais

Orgánicas

Só presentes na materia viva

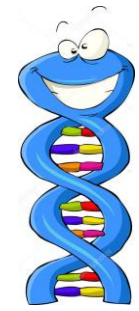
Glúcidos

Proteínas

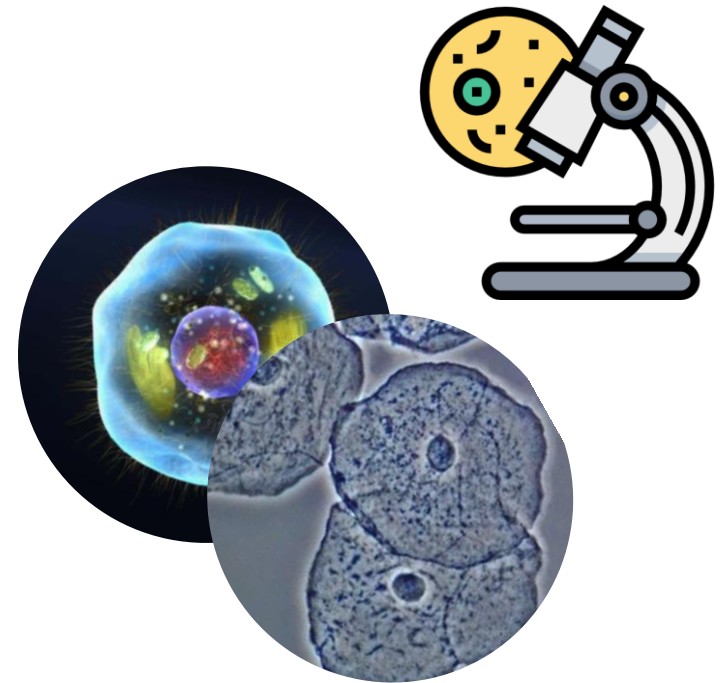
Lípidos

Ácidos nucleicos

Estamos formados por células

Segundo a Teoría celular

Tódolos seres vivos están formados por unha o máis células

A célula é a parte máis pequena do ser vivo capaz de realizar as tres funcións vitais, que son:

Nutrirse

Reproducirse

Relacionarse

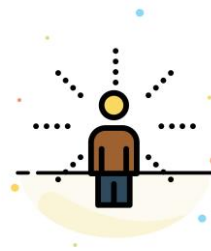
Toda célula procede doutra célula

CARACTERÍSTICAS DOS SERES VIVOS: 3 FUNCIONES VITAIS

Nutrición

Relación

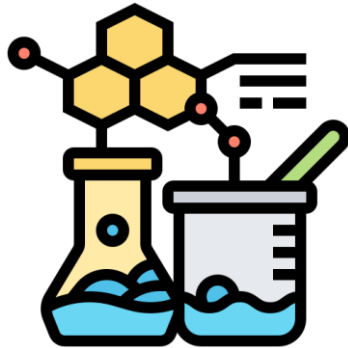

Reproducción

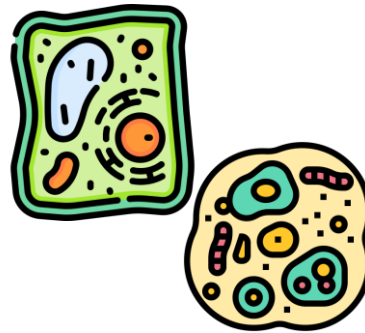

ASÍ SOMOS OS SERES VIVOS

Todos os seres vivos temos tres características en común:

A nosa **composición química** é similar

Estamos **formados por células**

Realizamos as **tres funcións vitais.**

A NOSA COMPOSICIÓN QUÍMICA É SIMILAR

A materia está formada por unhas unidades moi pequenas chamadas **átomos**. Á súa vez, os **átomos únense entre si** mediante enlaces químicos, formando compostos máis complexos denominados **moléculas**.

Nos seres vivos, estas moléculas denomínanse **biomoléculas** e son de dous tipos:

- **Biomoléculas inorgánicas:** Estas substancias encóntranse tanto na materia viva coma non viva. Son a auga e os minerais.
- **Biomoléculas orgánicas:** Este tipo de biomoléculas son fabricadas polos seres vivos, polo tanto encóntranse só nos seres vivos. Son os hidratos de carbono, os lípidos, as proteínas e os ácidos nucleicos (como o ADN).

ESTAMOS FORMADOS POR CÉLULAS

Todos os seres vivos estamos constituídos por células. Segundo a **teoría celular**, a célula é a unidade máis pequena dun ser vivo que pode realizar as funcións vitais.